

درس سوم: حقیقت بندگی

آیات و مفاهیم

آیه شریفه ۵۱ سوره آل عمران

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ

فَاعْبُدُوهُ

هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

پیام آیه:

- ۱- در این آیه عبارت «فاعبدوه» دلالت بر توحید عملی دارد و شامل هر دو بُعد (فردی و اجتماعی) می‌شود؛ چون بندگی را به طور کلی مطرح کرده است.
- ۲- توحید در ربوبیت، توحید در عبادت را نیز به دنبال دارد.

آیه شریفه ۳۱ سوره توبه

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ

أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ

وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ

وَمَا أُمِرُوا

إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ وَاحِدًا

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

سُبْحَانَهُ وَعَمَّا يُشْرِكُونَ

پیام آیه:

عبارت «و ما امروا الا ليعبدوا» بیانگر توحید در عبادت در دو بُعد فردی و اجتماعی است؛ زیرا اینان احبار و رهبان و حضرت مسیح عليه السلام را «رب» خود می‌دانستند و در نتیجه عبادت و اطاعت از آنها در دو بُعد فردی و اجتماعی را بر خود واجب کرده بودند؛ یعنی هم در زندگی فردی به بندگی و عبادت و هم در زندگی اجتماعی به پیروی و اطاعت از آنها می‌پرداختند، گرچه مخالف با اطاعت خدا باشد.

آیه شریفه ۳۶ سوره نحل

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ

وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

پیام آیه:

این آیه شامل توحید عملی در هر دو بُعد (فردی و اجتماعی) می‌شود و دوری از طاغوت نیز می‌تواند هم مربوط به طاغوت درونی و هم بیرونی باشد.

و قطعاً در میان هر امتی رسولی را برانگیختیم

(تا دعوت کند) که خدا را بپرستید

و از طاغوت بپرهیزید.

آیه‌ی شریفه‌ی ۲۲ سوره‌ی لقمان

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ
وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ
وَأِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ

هر کس خود را تسلیم خدا کند
و نیکوکار باشد
قطعاً به ریسمان استواری چنگ زده
و سرانجام کارها به سوی خداست.

پیام آیه:

این آیه مربوط به بُعد فردی توحید عملی است، چون به تحقق توحید در يك فرد اشاره می‌کند.

آیه‌ی شریفه‌ی ۲ سوره‌ی فاتحه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ستایش از آن خداوند، پروردگار جهانیان است.

پیام آیه:

این آیه مربوط به توحید در عبادت است، زیرا حمد و ستایش، يك عمل عبادی است که دارای دو مرتبه‌ی قلبی و زبانی می‌باشد.

آیه‌ی شریفه‌ی ۵ سوره‌ی فاتحه

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌جوییم.

پیام آیه:

این آیه مربوط به توحید در عبادت است، زیرا صریحاً از بندگی و عبادت خداوند و کمک گرفتن از او یاد شده است. کمک گرفتن از خداوند، يك عمل عبادی محسوب می‌شود.

آموزش درس

توحید در عبادت

پس از شناخت خداوند به عنوان تنها خالق و آفریننده‌ی جهان و تنها سرچشمه‌ی خوبی‌ها و زیبایی‌ها و آگاهی به این که او تنها مالک، سرپرست، اداره‌کننده و تنها تکیه‌گاه و پشتیبان جهان است، درمی‌یابیم که تنها وجود شایسته‌ی پرستش و عبادت، یعنی تنها معبود واقعی انسان‌ها خداست. هم‌چنین اطاعت از خداوند نیز لازمه‌ی عبودیت و بندگی اوست و اطاعت از هر شخص دیگری اگر براساس اطاعت از خداوند نباشد، نابه‌جا و غلط است.

بنابراین اطاعت از رسول گرامی او و اطاعت جانشینان آن حضرت لازمه‌ی توحید در عبادت است. زیرا حکم و فرمان الهی از طریق رسول خدا ﷺ و جانشینان بزرگوار آن حضرت به مردم می‌رسد و بدون تبعیت و اطاعت از آنان، اطاعت از خداوند ممکن نیست.

توحید در عبادت آن است که: ۱- فقط خدای یگانه را پرستش کنیم. ۲- تسلیم فرمان‌های او باشیم. ۳- کارهای خود را فقط به قصد اطاعت از او و برای کسب رضایت او انجام دهیم.

ابعاد توحید

بعد فردی
بعد اجتماعی

بعد فردی توحید در عبادت

- ۱- فقط خدا را می‌پرستد و از او اطاعت می‌نماید.
- ۲- می‌کوشد کشش‌ها و تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را به گونه‌ای سامان دهد که در یک هماهنگی مناسب، سمت و سوی خدایی بگیرند و بر محور بندگی او باشند.
- ۳- در انتخاب همسر، انتخاب شغل، انتخاب دوست، در تحصیل، گردش، ورزش و مجموعه‌ی برنامه‌ریزی‌های خود، خدا و رضایت او را در نظر دارد.
- ۴- به میزانی پیش می‌رود که امیال و غرایز خود مانند میل جنسی، میل به قدرت و میل به ثروت را تنظیم و کنترل نماید.
- ۵- گرایش‌های برتر، مانند حقیقت‌طلبی، عدالت‌خواهی، نوع‌دوستی و احسان و جوانمردی در رفتار او ظهور بیش‌تری می‌یابد.
- ۶- دارای شخصیتی یگانه و یکپارچه در جهت عبودیت و پرستش خدا می‌شود.

ویژگی‌های

انسان موحد

ویژگی‌های

انسان مشرک

- ۱- به جای تبعیت از خداوند و کسب رضایت او، از هوای نفس خود یا دیگران اطاعت می‌کند.
- ۲- کارهایش را برای رسیدن به خواسته‌های نفسانی و یا خوشامد دیگران انجام می‌دهد.
- ۳- فردی است چند شخصیتی با جهت‌گیری‌های متفرق و سمت و سوهای پراکنده
- ۴- در خدمت معبودهای گوناگونی است که هر کدام او را به سویی می‌کشند و آرامشش را سلب می‌کنند.

تفکر در آیات

خداوند در آیه‌ی ۲۹ سوره‌ی زمر برای انسانی که درون خود گرفتار شرک است مثالی می‌زند. در این آیه تفکر کنید و وجه مشابهت را توضیح دهید.

«ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّجُلَافٍ شَرَّ كَأُتْمَ شَاكِسُونَ وَ رَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا»

«خداوند (برای کفر و ایمان) مثالی زده، آیا حال شخصی که اربابانی متعدد دارد، با آن شخصی که تسلیم امر یک نفر است، یکسان است؟ مشابهت ← پرستش و تسلیم در بُعد فردی

توحید عملی در بُعد اجتماعی

بُعد اجتماعی توحید در عبادت به معنای یگانه و یکپارچه شدن نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه‌جانبه از اوست.

شرایط محقق شدن

بعد اجتماعی توحید

در عبادت

- ۱- افراد جامعه بکوشند که در روابط خود با یک‌دیگر به جای خواسته‌ها و تمایلات خود، فرمان الهی را حاکم کنند.
- ۲- از پذیرش فرمان طاغوت‌ها و ظالمان و ستمگران سرباز زنند.
- ۳- مناسبات سیاسی و اقتصادی و روابط فرهنگی را منطبق بر احکام الهی و در جهت رضای او تنظیم نمایند.

رابطه‌ی بُعد فردی و بُعد اجتماعی توحید در عبادت

میان بُعد فردی و اجتماعی توحید تشابه و تناسب وجود دارد. همان‌طور که اگر کسی در مسیر توحید عملی گام بردارد، به شخصیتی متوازن، متعادل و زیبا می‌رسد، در جامعه‌ای نیز که در مسیر توحید حرکت می‌کند، نه تنها ستمگران بر مردم حاکم نمی‌شوند، بلکه روابط فرهنگی و مناسبات اقتصادی نیز به تعادل، توازن، هماهنگی و انسجام می‌رسد و به جامعه‌ای زیبا تبدیل می‌شود و عدالت اجتماعی در همه‌ی ابعاد آن واقعیت می‌یابد.

شرک عملی در بُعد اجتماعی

اگر هر یک از افراد جامعه، خواسته‌ها و تمایلات دنیایی خود را دنبال کنند و فقط منافع خود را محور فعالیت‌های اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، شرک عملی در بُعد اجتماعی به وجود می‌آید.

نتایج شرک عملی

در بُعد اجتماعی

- ۱- تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد.
- ۲- امکان رشد و تعالی از بین می‌رود.
- ۳- انسان‌های ستمگر و مستکبر، قدرت اجتماعی و سیاسی را به‌دست می‌آورند و انسان‌های دیگر را در خدمت امیال خود به کار می‌گیرند.
- ۴- سخنی از حاکمیت خداوند و فرمان‌های او نیست، بلکه سخن از حاکمیت طاغوت و دستورهای اوست.

دژ مستحکم خداوند

کلمه‌ی توحید و مهم‌ترین شعار اسلام

جامع همه‌ی ابعاد و اقسام توحید و نفی هرگونه شرک

تفکر در آن، موجب فلاح و رستگاری

دژی است که انسان را از گناه حفظ می‌کند و به مراتب بالاتری از زیبایی‌ها و کمال‌ها می‌رساند.

شامل دو بخش: نفی معبودهای ساختگی (بت‌ها) و طاغوت‌ها (لَا إِلَهَ)

اثبات خدا (إِلَّا اللَّهُ)

کلمه‌ی لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

هر چه انسان به درک بالاتر و ایمان قوی‌تری نسبت به این عبارت برسد، بیش‌تر از گناه در حضور خداوند و

سرپیچی از راهنمایی‌های او دوری می‌کند.

خداوند این کلمه را «دژ مستحکم خود» نامیده است.

از همین‌رو پیشوایان ما توصیه کرده‌اند که این کلمه را در طول روز تکرار کنیم تا حقیقت آن در وجود ما نفوذ یابد و با جان ما عجین شود. در ندای اذان که دعوت مسلمانان به نماز است، این عبارت، هر روز چندین بار تکرار می‌شود و برای آن، پادشاه‌های بزرگی ذکر کرده‌اند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرموده‌اند:

۱- «بهای بهشت «لااله الا الله» است.»

۲- «نه من و نه گویندگان قبل از من کلمه‌ای پرمحتوا همانند «لااله الا الله» نگفته‌ایم.»

۳- «این کلمه دژی است که انسان را از شرک در عقیده و عمل حفظ می‌کند.»

اولین سخن رسول خدا در دعوت مردم به اسلام این بود که: **قولوا لا اله الا الله تفلحوا** - بگوئید معبودی جز خدا نیست تا رستگار شوید. امام رضا علیه السلام از قول پدر گرامیش، امام کاظم علیه السلام و ایشان نیز از قول اجداد طاهرینش و آنان نیز از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده‌اند^۱ که خداوند می‌فرماید:

«کلمة لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابي»

کلمه‌ی «معبودی جز الله نیست» دژ مستحکم من است، پس هر کس داخل دژ من شود از عذاب من در امان است.

توحید و شرک در جهان امروز

توحید، محور و روح زندگی دینی و شرک، محور و روح زندگی ضددینی است.

اغلب مردم دنیا قبول دارند که خالق جهان، خدای یگانه است و همین خدا جهان را تدبیر و اداره می‌کند، با این حال، وقتی به زندگی انسان عصر جدید می‌نگریم، با مواردی روبه‌رو می‌شویم که با این پذیرش هم‌خوانی ندارد.

از جمله این که: ۱- بسیاری از انسان‌ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن‌ها جایگاهی ندارد. زرق و برق و زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است. گویی هوی و هوس و آنچه و آن کس که آنان را به هوس‌هایشان می‌رساند، بت و معبودشان شده و آن‌ها را می‌پرستند، به گونه‌ای که از ابزارهای جدید، مانند سینما، تلویزیون، ماهواره و اینترنت و سایر رسانه‌ها برای رسیدن به این لذات دنیایی بهره می‌برند و یکسره از خدا و آخرت غافل شده‌اند.

معرفت به خداوند، زمانی میوه‌ی خود را می‌دهد که از مرحله‌ی شناخت ذهنی به مرحله‌ی ایمان قلبی برسد و در قلب تثبیت شود. یعنی انسان به چشم قلب ببیند که خداوند در کوچک‌ترین حوادث عالم نیز حضور دارد و چرخ خلقت با تدبیر خداوند می‌گردد و این بت‌ها مانع رسیدن انسان به ایمان است.

۲- با این که نمونه‌هایی از پرستش بت‌های سنگی و چوبی هم‌اکنون نیز در کشورهایی مانند ژاپن و هند دیده می‌شود، اما دنیای امروز گرفتار شرک و بت‌پرستی پیچیده‌تر و خطرناک‌تری شده است. اگر بت‌پرستان عصر جاهلیت ۳۶۰ بت می‌پرستیدند، امروزه بسیاری از انسان‌ها هزاران بت برای خود تراشیده و می‌پرستند.

۱- اطاعت از ارباب‌هایی جز خداوند

۲- بندگی کسانی جز او

۳- خارج کردن دین خداوند از برنامه‌های زندگی

۴- تقلید از کسانی که در جهت مخالف دین حرکت می‌کنند.

معیارهای شرک و بت‌پرستی

بر زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها

از دیدگاه قرآن کریم

ریشه‌ی بت‌پرستی و شرک جدید آن است که برخی از انسان‌ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات آن را در متن زندگی خود وارد نمی‌کنند و تمایلات دنیایی و نفسانی خود را اصل قرار می‌دهند.

۱- چون همه‌ی نقل‌کنندگان حدیث تا پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم معصوم بوده‌اند، به حدیث «سلسلة الذهب» (زنجیره‌ی طلایی) مشهور شده است.

اندیشه و تحقیق

- ۱ - در عصر ما کدام نوع از شرک بیش تر شایع شده است؟ نمونه‌هایی از آن را بیان کنید.
شرک در عبادت مانند: ۱- پیروی از هوی و هوس ۲- انتخاب الگوها و اسوه‌ها ۳- نوع پوشش، نوع غذا، نوع تفریح و...
- ۲ - چرا نظام‌های سیاسی حاکم بر جهان بیش تر شرک‌آلود هستند؟
زیرا به جای توجه به رضایت خداوند، تابع قدرت‌های استکباری هستند.

سؤالات امتحانی

آیات و احادیث

- ۱ - هریک از عبارات قرآنی زیر بیانگر کدام یک از مراتب توحید است؟
(الف) «ایک نعبد و ایک نستعین»
(ب) «ان الله ربی و ربکم»
(ج) «ان اعبدوا الله و اجتنبوا الطاغوت»
(الف) توحید در عبادت (توحید عملی) (ب) توحید در ربوبیت (ج) توحید عبادی
(کشوری- دی ۹۲، ۹۱ و ۹۰)
- ۲ - آیه‌ی شریفه‌ی زیر را ترجمه کنید.
«ان الله ربی و ربکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم»
همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست. پس او را پرستید. این راهی راست است.
(کشوری- دی ۹۱ و ۹۰)

سؤالات پاسخ کوتاه

- ۱ - مهم‌ترین شعار اسلام که جامع همه‌ی ابعاد توحید و نفی هرگونه شرک است، چیست؟
لا اله الا الله
- ۲ - کسی که کارهایش را برای رسیدن به «خواسته‌های نفسانی» و یا «خوشامد دیگران» انجام می‌دهد، گرفتار چه نوع «شرکی» شده است؟
شرک عملی در بُعد فردی
(کشوری- شهریور ۹۰)
- ۳ - خداوند کدام کلمه را «دژ مستحکم خود» نامیده است؟
لا اله الا الله
(کشوری- دی ۹۰)
- ۴ - چابلوسی برای ارتقاء درجه بیانگر کدام یک از مراتب شرک است؟
شرک در عبادت
(کشوری- دی ۸۷)
- ۵ - در جوامعی که مردم تابع امیال و منافع خود هستند، چه نوع شرکی حاکم است؟
شرک عملی در بُعد اجتماعی
(کشوری- دی ۸۷)

سؤالات پاسخ بلند

- ۱ - لازمه‌ی توحید در عبادت چیست؟ چرا؟
اطاعت از رسول گرامی ﷺ و جانشینان بزرگوار او- زیرا حکم و فرمان الهی از طریق آنان به مردم می‌رسد.
(کشوری- فرورد ۹۱ و اسفند ۸۹)
- ۲ - ویژگی‌های «انسان موحد» را بنویسید.
انسان موحد کسی است که فقط خدا را پرستد و از او اطاعت نماید. می‌کوشد کشش‌ها و تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را به گونه‌ای سامان دهد که در یک هماهنگی مناسب، سمت و سویی خدایی بگیرند و بر محور بندگی او باشند. چنین فردی در انتخاب همسر، انتخاب شغل، انتخاب دوست، در تحصیل، گردش و... خدا و رضایت او را در نظر دارد.
(کشوری- شهریور ۹۱ و دی ۹۰)

- ۳ - چه خصوصیتی در فرد مشرک، موجب سلب آرامش او می‌شود؟
(کشوری- تیر ۹۰)
انسان مشرک چون تحت سلطه‌ی تمایلات و خواسته‌های متضاد خود و دیگران است، در خدمت معبودهای گوناگون بوده که هر کدام او را به سویی کشیده و آرامشش را سلب می‌کنند.
- ۴ - چرا بسیاری از انسان‌های امروز، در عین پذیرش توحید، از یاد خدا غافلند؟
(کشوری- تیر ۹۰)
بسیاری از انسان‌ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن‌ها جایگاهی ندارد. زرق و برق دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است.
- ۵ - منظور از «بُعد اجتماعی توحید در عبادت» چیست و چگونه تحقق می‌یابد؟
(کشوری- شهریور ۹۰)
به معنای یگانه و یکپارچه شدن نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه‌جانبه از اوست، جامعه از افراد گوناگون و سازمان‌های مختلف تشکیل شده است. اگر این افراد بکوشند که در روابط خود با یکدیگر به جای تمایلات خود، فرمان الهی را حاکم کنند و مناسبات سیاسی و اقتصادی و روابط فرهنگی خود را منطبق بر احکام الهی جهت رضای او تنظیم نمایند، بُعد اجتماعی توحید عبادی تحقق می‌یابد.
- ۶ - معیارهای ثابت شرک و بت‌پرستی از دیدگاه قرآن را بنویسید.
(کشوری- شهریور ۹۰)
اطاعت از ارباب‌هایی جز خداوند، بندگی کسانی جز او و خارج کردن خداوند از برنامه‌های زندگی و تقلید از کسانی که در جهت مخالف دین حرکت می‌کنند، شرک و بت‌پرستی است.
- ۷ - توحید عملی در بُعد اجتماعی را شرح دهید.
(کشوری- اسفند ۹۰)
بُعد اجتماعی توحید عملی به معنای یگانه و یکپارچه شدن نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه‌جانبه از اوست. افراد یک جامعه باید تلاش کنند به جای خواسته‌ها و تمایلات خود، فرمان الهی را حاکم کنند و روابط خود را منطبق بر احکام الهی تنظیم نمایند.
- ۸ - ریشه‌ی بت‌پرستی و شرک جدید در دنیای امروز را بنویسید.
(کشوری- اسفند ۹۰)
آن است که برخی انسان‌ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات آن را در متن زندگی خود وارد نمی‌کنند. و تمایلات دنیایی و نفسانی خود را اصل قرار می‌دهند.
- ۹ - ویژگی‌های انسان موحد و مشرک را با یکدیگر مقایسه کنید.
(کشوری- دی ۸۹ و ۸۷)
انسان موحد کسی است که تلاش می‌کند فقط خدا را بپرستد و از او اطاعت کند. او می‌کوشد کشش‌ها و تمایلات درونی و تصمیم‌های خود را به گونه‌ای سامان دهد، که سمت و سویی خدایی بگیرد. آرامشی زیبا وجود او را فرا می‌گیرد و دارای شخصیتی یگانه و یکپارچه در جهت عبودیت و پرستش خداست. اما فرد مشرک تحت سلطه‌ی تمایلات و خواسته‌های متضاد نفسانی خود و دیگران قرار دارد. فردی است چندشخصیتی با جهت‌گیری‌های متفرق و سمت و سوهای پراکنده و در خدمت معبودهای گوناگون که هر کدام از این معبودها او را به سویی می‌کشند. در درونش ستیزه‌ای پایان‌ناپذیر به وجود می‌آورند و آرامشش را سلب می‌کنند.
- ۱۰ - چرا بین بُعد فردی و اجتماعی توحید در عبادت «تناسب و تشابه» وجود دارد؟
(کشوری- اسفند ۸۹، ۸۷ و دی ۸۷)
همان‌طور که اگر کسی در مسیر توحید عملی گام بردارد به شخصیتی متوازن، متعادل و زیبا می‌رسد، در جامعه‌ای نیز که در مسیر توحید حرکت کند، نه تنها ستمگران بر مردم حاکم نمی‌شوند، بلکه روابط فرهنگی و مناسبات اقتصادی نیز به تعادل، توازن و هماهنگی و انسجام می‌رسد و به جامعه‌ای زیبا تبدیل می‌شود و عدالت اجتماعی در همه‌ی ابعاد آن واقعیت می‌یابد.
- ۱۱ - «توحید در عبادت» را به طور کامل توضیح دهید.
(کشوری- دی ۸۷)
پس از شناخت خداوند به عنوان تنها مبدأ و آفریننده‌ی جهان و تنها سرچشمه‌ی خوبی‌ها و زیبایی‌ها و آگاهی به این که او تنها مبدأ و تنها تکیه‌گاه و پشتیبان جهان است، این نتیجه به‌دست می‌آید که تنها وجود شایسته‌ی پرستش و عبادت، یعنی تنها معبود واقعی انسان‌ها خداست. هم‌چنین اطاعت از خداوند نیز لازمه‌ی عبودیت و بندگی اوست و اطاعت از هر شخص دیگری اگر براساس اطاعت از خداوند نباشد نابه‌جا و غلط است. بنابراین طبق فرمان الهی، اطاعت از رسول گرامی او و جانشینان آن حضرت لازمه‌ی توحید در عبادت است زیرا حکم و فرمان الهی از طریق ایشان به مردم می‌رسد و بدون تبعیت از آنان، اطاعت از خداوند ممکن نیست.

درستی یا نادرستی جملات زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید

- ۱ - معرفت به خدا زمانی میوه می‌دهد که از مرحله‌ی شناخت ذهنی به مرحله‌ی ایمان قلبی برسد. (کشوری- دی ۹۱) صحیح
- ۲ - کلمه‌ی «لا اله الا الله» بیش از هر چیز ناظر بر توحید عملی و دعوت‌کننده‌ی به آن است. (کشوری- شهریور ۹۰) صحیح
- ۳ - توحید عملی زمانی میوه‌ی خود را می‌دهد که از مرحله‌ی شناخت ذهنی به مرحله‌ی ایمان قلبی برسد. (کشوری- دی ۸۹) غلط
- ۴ - انسان موحد دارای شخصیتی یگانه و یکپارچه، در جهت عبودیت و پرستش خداست. (کشوری- اسفند ۸۹) صحیح
- ۵ - ثمره‌ی توحید در خالقیت، تثبیت ایمان در قلب است. (کشوری- اسفند ۸۷) غلط

جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید

- ۱ - انسانی را که در خدمت معبودهای گوناگون است و جهت‌گیری‌های متفرق دارد، می‌گویند. (کشوری- فرورد ۹۳)
مشرك
- ۲ - اطاعت از رسول گرامی ﷺ و جانشینان ایشان، لازمه‌ی است. (کشوری- فرورد ۹۲، دی ۹۰ و ۸۷)
توحید در عبادت
- ۳ - محور و روح زندگی غیردینی است. (کشوری- اسفند ۹۰)
شرك
- ۴ - میان بُعد فردی توحید در عبادت و بُعد اجتماعی آن و وجود دارد. (کشوری- دی ۸۹)
تشابه- تناسب
- ۵ - مهم‌ترین شعار اسلام که موجب فلاح و رستگاری است، عبارت می‌باشد. (کشوری- دی ۸۷)
لا اله الا الله

TESTS

تست‌های کنکور

۱. از آیهی شریفهی ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ کدام مطلب، مفهوم می‌گردد؟ (سراسری ریاضی- ۹۴)
 - (۱) با آگاهی از این که خدا تنها مالک و پشتیبان جهان است درمی‌یابیم که اداره‌کنندهی جهان هستی اوست.
 - (۲) آگاهی به این که «خداوند پروردگار من و پروردگار شماست» باعث می‌شود انسان در صراط مستقیم قرار بگیرد.
 - (۳) لازمه‌ی توحید در عبادت، اطاعت از حکم و فرمان الهی از طریق رسول خدا و جانشینان آن حضرت می‌باشد.
 - (۴) با اعتقاد به این که «خدا تنها اداره‌کنندهی جهان است» درمی‌یابیم که تنها وجود شایسته‌ی پرستش، خداست.
۲. اگر بگوییم: «فقط باید تسلیم فرمان خداوند باشیم و کارهای خود را به قصد اطاعت از او و برای کسب رضایت او انجام دهیم.» کدام بعد از ابعاد توحید را ترسیم کرده‌ایم و پیام کدام آیهی شریفه، بیانگر آن است؟ (سراسری تجربی- ۹۴)
 - (۱) عبادت- ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ﴾
 - (۲) ربوبیت- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
 - (۳) ربوبیت- ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ﴾
 - (۴) عبادت- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
۳. کلمه‌ی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» است و انسان را از شرک در حفظ می‌کند. (سراسری انسانی- ۹۴)
 - (۱) ناظر بر توحید عبادی- عقیده و عمل
 - (۲) جامع همه‌ی ابعاد توحید- خالقیت و ربوبیت
 - (۳) ناظر بر توحید عبادی- خالقیت و ربوبیت
 - (۴) جامع همه‌ی ابعاد توحید- عقیده و عمل
۴. کدام آیهی شریفه مبین این پیام الهی که «خداوند دعوت می‌کند مردم را به خود که جز او معبودی نیست و از هر نوع شرکی منزّه و مبرا است.» می‌باشد؟ (سراسری فارغ از کشور- ۹۳)
 - (۱) ﴿قُلْ أَنَّمَا أَعْظَمُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِثْلٍ خَفٍ﴾
 - (۲) ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾
 - (۳) ﴿وَمَنْ يَسْلَمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَ...﴾
 - (۴) ﴿اتَّخِذُوا أَحِبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمُّرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا...﴾
۵. اگر از ما بپرسند: «تسلیم در برابر خداوند مربوط به کدام قسم از توحید است؟»، می‌گوییم: مربوط به توحید در است که پیام آیهی شریفه‌ی بیانگر آن می‌باشد. (سراسری ریاضی- ۹۳)
 - (۱) ولایت- ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾
 - (۲) عبادت- ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾
 - (۳) ولایت- ﴿اتَّخِذُوا أَحِبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ﴾
 - (۴) عبادت- ﴿اتَّخِذُوا أَحِبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ﴾
۶. لازمه‌ی عبودیت و بندگی، است و عبارت: ﴿اتَّخِذُوا أَحِبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ﴾ بیانگر شرک در است که آیهی شریفه‌ی حاکی از آن است. (سراسری زبان- ۹۳)
 - (۱) رضایت- الوهیت- ﴿اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾
 - (۲) اطاعت- الوهیت- ﴿اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾
 - (۳) رضایت- ربوبیت- ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ﴾
 - (۴) اطاعت- ربوبیت- ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ﴾
۷. اگر از ما بپرسند: «اطاعت از خداوند، لازمه‌ی چیست؟» می‌گوییم: لازمه‌ی است. سرسپردگی در برابر پیامبر و جانشینان منصوب الهی او، بُعدی از ابعاد توحید در است و عبارت ﴿رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ بیان‌گر توحید در می‌باشد. (سراسری هنر- ۹۳)
 - (۱) عبودیت- عبادت- ربوبیت
 - (۲) معرفت- عبادت- ربوبیت
 - (۳) عبودیت- ولایت- مالکیت
 - (۴) معرفت- ولایت- مالکیت

۸. دستیابی به تعادل، توازن، هماهنگی و انسجام و تحقق عدالت اجتماعی در همه‌ی ابعاد آن، زمانی محقق می‌شود که پیام آیه‌ی شریفه‌ی به ظهور برسد.
(سراسری فایه از کشور- ۹۲)

- (۱) ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبِدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾ (۲) ﴿كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ﴾
(۳) ﴿وَمَنْ يَسْلَمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ﴾ (۴) ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

۹. معرفت به خداوند، زمانی میوه‌ی خود را می‌دهد که و ریشه‌ی شرک و بت‌پرستی جدید آن است که برخی از انسان‌ها در عین قبول داشتن خداوند
(سراسری ریاضی- ۹۲)

- (۱) از مرحله‌ی شناخت ذهنی به مرحله‌ی ایمان قلبی برسد و در قلب تثبیت شود- به تمایلات دنیایی و نفسانی خود پاسخ مثبت بدهند.
(۲) انسان با عقل و تفکر دریابد که خداوند در کوچک‌ترین حوادث عالم حضور دارد- به تمایلات دنیایی و نفسانی خود پاسخ مثبت بدهند.
(۳) از مرحله‌ی شناخت ذهنی به مرحله‌ی ایمان قلبی برسد و در قلب تثبیت شود- دین و دستورهای آن را در متن زندگی خود وارد نمی‌کنند.
(۴) انسان با عقل و تفکر دریابد که خداوند در کوچک‌ترین حوادث عالم حضور دارد- دین و دستورهای آن را در متن زندگی خود وارد نمی‌کنند.

۱۰. پیام کدام آیه، درخصوص «ابعاد توحید در عبادت»، با دیگر آیات متفاوت است؟
(سراسری تجربی- ۹۲)

- (۱) ﴿اتَّخِذُوا أَحِبَّارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ﴾
(۲) ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾
(۳) ﴿وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾
(۴) ﴿وَمَنْ يَسْلَمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ﴾

۱۱. پیام تمام آیات، به‌جز آیه‌ی شریفه‌ی تحقق توحید اجتماعی است.
(سراسری زبان- ۹۲)

- (۱) ﴿وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾
(۲) ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾
(۳) ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾
(۴) ﴿وَمَنْ يَسْلَمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ﴾

۱۲. پیام آیات شریفه‌ی ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ و ﴿إِنِ اللَّهُ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ﴾ به ترتیب بیانگر کدام‌یک از ابعاد توحید است؟

- (۱) ربوبی- عبادی- عبادی- ربوبی (۲) عبادی- ربوبی- عبادی- ربوبی
(۳) ربوبی- ربوبی- عبادی- عبادی (۴) عبادی- ربوبی- ربوبی- عبادی
(سراسری ریاضی- ۹۱ با تغییر)

۱۳. از دقت در آیه‌ی شریفه‌ی: ﴿اتَّخِذُوا أَحِبَّارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَ مَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ مفهوم دریافت می‌گردد.
(سراسری ریاضی- ۹۱)

- (۱) برحذر داشتن اطاعت‌کنندگان ارباب و رهبان از افتادن در گرداب شرک در ربوبیت
(۲) آگاهی بخشی به موحدان در نمودن راه‌های آفت خیز ایمان سوز گرفتار آمدن به شرک در خالقیت
(۳) تنزیه ذات باری تعالی از شرک عبادی اجتماعی گریبان‌گیر اطاعت‌کنندگان ارباب و رهبان
(۴) منزّه دانستن ذات باری تعالی و هشدار دادن به پیروان آخرین وحی الهی در جهت محفوظ ماندن از شرک

۱۴. با توجه به مفهوم آیه‌ی شریفه‌ی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَ اطِيعُوا الرَّسُولَ وَ اُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ﴾ اطاعت از رسول گرامی خداوند و اطاعت از جانشینان آن حضرت، لازمه‌ی توحید در است؛ زیرا:
(سراسری زبان- ۹۱)

- (۱) عبادت- شناخت خداوند و تنها مؤثر و مرید مستقل دانستن او، مقدمه‌ی عمل در راستای فرمان او است.
(۲) ربوبیت- شناخت خداوند و تنها مؤثر و مرید مستقل دانستن او، مقدمه‌ی عمل در راستای فرمان او است.
(۳) ربوبیت- حکم و فرمان الهی از طریق آنان به ما می‌رسد و بدون اطاعت از آنان، اطاعت از خداوند ممکن نیست.
(۴) عبادت- حکم و فرمان الهی از طریق آنان به ما می‌رسد و بدون اطاعت از آنان، اطاعت از خداوند ممکن نیست.

	۱	۲	۳	۴		۱	۲	۳	۴		۱	۲	۳	۴		۱	۲	۳	۴
۱	☐	☐	☐	☒	۵	☐	☒	☐	☐	۹	☐	☐	☒	☐	۱۳	☐	☐	☒	☐
۲	☐	☐	☐	☒	۶	☐	☐	☐	☒	۱۰	☐	☐	☐	☒	۱۴	☐	☐	☐	☒
۳	☐	☐	☐	☒	۷	☒	☐	☐	☐	۱۱	☐	☐	☐	☒	۱۵	☐	☐	☐	☐
۴	☐	☐	☐	☒	۸	☐	☐	☐	☒	۱۲	☐	☐	☐	☒	۱۶	☐	☐	☐	☐

پاسخ نامهی کلیدی